

Ekonomik Büyüme - 2015 2. Çeyrek

İktisadi Araştırmalar Bölümü

TÜRKİYE İŞ BANKASI

İkinci çeyrekte büyüme beklentilerin üzerinde...

Türkiye ekonomisi, 2015 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,8 ile beklentilerin üzerinde bir büyüme kaydetmiştir. Reuters anketine göre piyasalar büyümenin %3,5 düzeyinde gerçekleşeceğini öngörüyordu. Ayrıca, daha önce %2,3 olarak açıklanan ilk çeyrek büyüme oranı %2,5'e revize edilmiştir. 2015 yılının ilk yarısında ise büyüme oranı yıllık bazda %3,1 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Takvim etkisinin gözlenmediği ikinci çeyrekte mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH'nin bir önceki çeyreğe göre %1,3 oranında genişlemesi olumlu bir gelişme olarak kayda geçmiştir. Öte yandan, Haziran 2015 itibarıyla yıllık GSYH verilerine göre kişi başına düşen milli gelirin azalarak 10.000 USD sınırına yaklaşması dikkat çekmiştir.

GSYH Gelişmeleri (1998 Fiyatlarıyla)

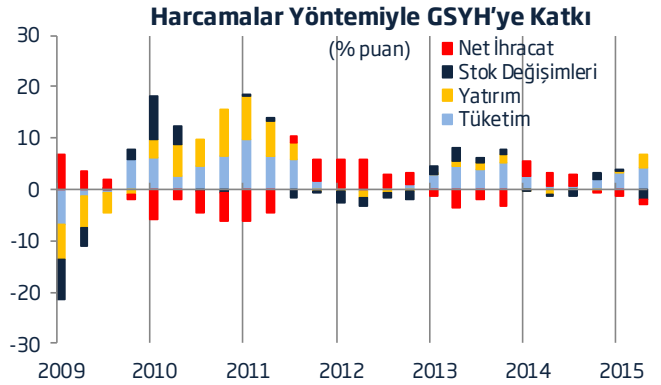
Dönem	Takvim etkisinden arındırılmış GSYH* (%)	Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış GSYH** (%)
2013 Ç1	3,6	1,6
2013 Ç2	4,3	2,0
2013 Ç3	4,1	0,3
2013 Ç4	4,7	0,7
2014 Ç1	5,0	1,5
2014 Ç2	2,6	-0,2
2014 Ç3	1,8	0,4
2014 Ç4	2,6	1,0
2015 Ç1	2,6	1,5
2015 Ç2	3,8	1,3

(*) Bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim

(**) Bir önceki döneme göre değişim

2015 yılının ilk yarısında iç tüketim hız kazandı.

2014 yılının genelinde zayıf bir görünüm sergileyen iç talep koşulları 2015 yılının ilk yarısında iyileşme kaydetmiştir. Nitekim, özel tüketim harcamaları yılın ikinci çeyreğinde

büyümeye 3,6 puanlık katkı sağlarken, kamu tüketim harcamalarının katkısı bu dönemde 0,8 puan olmuştur. Böylece ikinci çeyrekte tüketim harcamalarının büyüme katkısı 4,4 puan ile son 6 çeyreğin en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir. 2015 yılının ilk yarısında da büyüme en yüksek katkısı tüketim harcamalarının sağladığı görülmüştür.

Özel yatırım harcamalarında hızlı artış...

GSYH'nin beklentilerin üzerinde gerçekleşmesinde özel yatırım harcamalarının ikinci çeyrekte yıllık bazda %11,4 oranında yükselmesi de etkili olmuştur. Kamu yatırımlarındaki sınırlı artışın da desteğiyle toplam yatırım harcamalarının bu dönemde büyüme katkısı 2,4 puan ile 2011 yılının üçüncü çeyreğinden bu yana kaydedilen en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir.

Net ihracatın daraltıcı etkisi devam ediyor.

2015 yılının ikinci çeyreğinde beklentilerden daha olumlu bir görünüm sergileyen tüketim ve yatırım harcamalarına karşılık net ihracat ve stoklardaki gelişmeler büyümeyi önemli ölçüde sınırlandırmıştır.

2015 yılının ilk çeyreğinde büyümeyi baskılayan net ihracatın GSYH artışına katkısı ikinci çeyrekte de düşürücü yönde olmuştur. Böylece, yılın ilk yarısında net ihracatın

Harcamalar Yöntemiyle Katkı (1998 fiyatlarıyla)

(% puan)

	2012						2013					2014					2015		
	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	6 Aylık
Tüketim	0,3	3,0	4,5	3,9	5,1	4,1	2,7	0,6	0,7	1,9	1,5	3,4	4,4	3,9					
Özel	-0,3	2,2	3,6	3,7	4,1	3,4	1,8	0,3	0,1	1,7	0,9	3,1	3,6	3,4					
Kamu	0,6	0,8	0,8	0,2	1,0	0,7	0,9	0,3	0,6	0,3	0,5	0,3	0,8	0,5					
Yatırım	-0,7	0,1	0,9	1,3	1,9	1,1	-0,1	-0,9	-0,1	-0,3	-0,3	0,1	2,4	1,2					
Özel	-1,1	-1,3	-0,2	0,6	1,1	0,1	0,1	-0,3	0,4	0,1	0,1	0,4	2,3	1,4					
Kamu	0,4	1,4	1,1	0,7	0,7	1,0	-0,2	-0,6	-0,5	-0,4	-0,4	-0,3	0,0	-0,1					
Stok Değişimi	-1,5	1,5	2,9	1,1	0,8	1,6	-0,2	-0,1	-1,2	1,5	0,0	0,4	-1,9	-0,8					
Net İhracat	4,0	-1,4	-3,6	-2,0	-3,2	-2,6	2,6	2,8	2,4	-0,5	1,8	-1,4	-1,1	-1,2					
İhracat	3,9	0,8	0,0	-0,6	-0,3	-0,1	2,8	1,5	2,0	0,9	1,8	-0,3	-0,6	-0,4					
İthalat	0,1	-2,2	-3,6	-1,4	-2,9	-2,5	-0,2	1,3	0,4	-1,4	0,0	-1,1	-0,5	-0,8					
GSYH	2,1	3,1	4,7	4,3	4,6	4,2	5,1	2,4	1,8	2,7	2,9	2,5	3,8	3,1					

Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: TÜİK

Ekonomik Büyüme - 2015 2. Çeyrek

İktisadi Araştırmalar Bölümü

büyüme 1,2 puan sınırlandırdığı görülmüştür. Bu gelişmede dış ticaret açığının USD bazında gerilemesine rağmen, TL'deki değer kaybı ve turizm gelirlerindeki zayıf seyir etkili olmuştur.

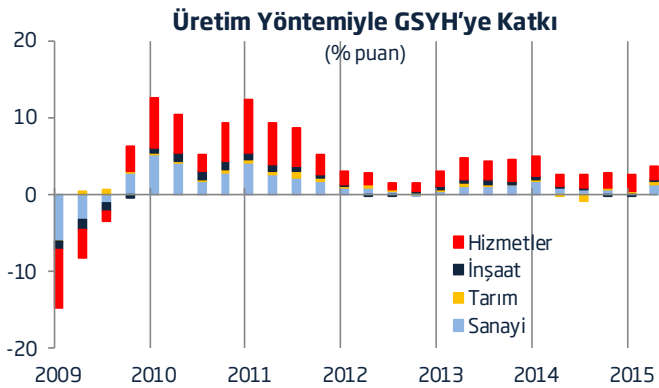
Kalıntı yöntemi ile hesaplanan ve istatistiki hataları da içeren stok değişiminin ikinci çeyrekte büyüme 1,9 puan sınırlandırması dikkat çekmiştir. Böylece yılın ilk yarısında stok değişiminin düşürücü yönde etkisi 0,8 puan olmuştur.

Sanayi ve tarımda olumlu görünüm...

Üretim yöntemine göre hesaplanan GSYH verilerine göre, yılın ikinci çeyreğinde hizmetler sektörünün büyümeye 1,9 puan katkı sağlayarak lokomotif sektör konumunu koruduğu görülmüştür. Bu dönemde sanayi sektörü yıllık bazda %4,6 oranında genişleyerek büyümeye 1,3 puan katkı sağlamıştır. Önceki iki çeyrekte gerileyen inşaat sektörü ise yılın ikinci çeyreğinde büyümeye 0,1 puan ile sınırlı oranda katkı sağlamıştır. Olumlu iklim koşullarının da desteğiyle tarım sektörünün büyümeye katkısı 0,5 puan ile 2011 yılından bu yana kaydedilen en yüksek seviyede gerçekleşmiştir.

Beklentiler...

Türkiye ekonomisi, siyasi belirsizliklerin nispeten düşük olduğu 2015 yılının ilk yarısında iç talep kaynaklı bir büyüme performansı sergilemiştir. Öte yandan, bu dönemde net ihracatın ve stok değişiminin büyümeyi önemli ölçüde sınırlaması dikkat çekmiştir. Yılın ikinci yarısında ise küresel piyasalardaki olumsuz gelişmelere ek olarak genel seçimlerin ardından yurt içinde siyasi belirsizliklerin artması ve iç güvenlik endişelerinin derinleşmesi ekonomik büyüme üzerindeki aşağı yönlü riskleri artırmaktadır. Söz konusu gelişmelerin gerek iç gerekse dış talebi olumsuz yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Bununla birlikte, önümüzdeki dönemde kamu harcamalarında bir miktar toparlanma gözlenebileceği öngörülmektedir. Bu çerçevede, büyümenin yılın kalanında daha ılımlı bir görünüm sergileyerek 2015 sonunda %3'ün altında kalabileceğini tahmin ediyoruz.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.